

Kåre Waldemar Wiksaas Busch

Første korstog

drivkraft og motivasjon til de forskjellige sosiale gruppene

Bacheloroppgave i HIST2021

Veileder: Leif Inge Ree Petersen

Mai 2021

Kåre Waldemar Wiksaas Busch

Første korstog

Drivkraft og motivasjon til de forskjellige sosiale gruppene

Bacheloroppgave i HIST2021
Veileder: Leif Inge Ree Petersen
Mai 2021

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Det humanistiske fakultet
Institutt for historiske og klassiske studier

Kunnskap for en bedre verden

10009

HIST2010

Bacheloroppgave våren 2020

FØRSTE KORSTOG: DRIVKRAFT OG
MOTIVASJON TIL DE FORSKJELLIGE
SOSIALE GRUPPENE

Sammendrag:

Bacheloroppgaven skal sette søkelys på hva som motiverte korsfareren og hvilke utfordringer de sto over.

Innholdsfortegnelse

Innlending:

- Problemstilling s. 2
- Innledning s.2
- Det første korstog s2.
- Histogrammen s.3
- Det religiøse budskapet s.5

Hoveddel:

- Respons/Deltakere s. 8
- Reisen s. 13
- Rhinland s. 14
- Resepsjon s. 18
- Den hellige lanse s.19

Konklusjon: s. 21

Litteraturliste: s.22

Problemstilling: Hva var motivasjonen til de som deltok i korstoget? Folk virker veldig idealistiske om oppgaven, men handlet det om frelse eller politikk. Respekterte alle kirkens regler og de som dro og hva skjedde med de som ble igjen.

Ikke alle som dro kom tilbake

Hvem var ikke overbevist?

Innlending:

Jeg kommer til å se på hva som motiverte korsfarerne til å dra på det første korstoget og hvorfor så mange ulike sosiale grupper ble med.

Hvem dro, hvem dro ikke og hvorfor?

Det første korstoget regnes med å bli startet av pave Urban den II i mars i 1095 i Clermont. Korstoget hadde 2 formål, å redde de kristne som led under muslimsk styre i Jerusalem og forsterke det kristne fotholdet i området. Det Bysantiske riket hadde i lang tid hatt problemer med tyrkere som presset inn i deres område og hadde bedt deres katolske brødre om hjelp.

Dette var målet for pave Urban den II og keiser Alexios I, men ble denne visjonen delt av alle deltagerne?

Noen historikere har forskjellig mening om hva korstoget var, var det et forsøk på kolonisering, ekspansjon, eller en allianse mellom den katolske kirke og det Bysantiske rike? Jonathan Riely-Smith sier selv at det hele var en vendetta mot de ikke-kristne på grunn av jødeforfølgelsen som dukket opp i starten, men innrømmer det kanskje ikke er riktig når han blir konfrontert av Susanna Throop. Han nevner en visse teorier om korstoget, blant annet at forskere trodde at det var en kampanje for materialistisk gevinst og at det var en tidlig kolonisering forsøk.¹

Det første korstog (oppsummering)

Det Bysantiske riket hadde i lang tid hatt problemer med tyrkere som presset inn i deres område og hadde bedt deres katolske brødre om hjelp. Svaret som keiseren Alexios I Komnenos fikk var en uventet overraskelse. Det han hadde forventet var en stor gruppe med leiesoldat som kunne hjelpe han med å ta tilbake landområder som han hadde mistet til tyrkere og ikke-troende. Men virkeligheten besto av et utsultet og dårlig bevæpnet folketog med bønder som kom tidligere en forventet, og senere profesjonelle krigere som nålende sverget troskap til han etter en del konflikter. Denne misforståelsen kom fra at det bysantiske riket hadde et annet mål enn det som den katolske kirken

---

¹ Riley-Smith, Jonathan Simon Christopher. The First Crusade and the Idea of Crusading; with a New Introd. Seconded. London: Continuum, 2009. s. 5-7.

talte om. Der hvor Alexios I hadde planer om å ta tilbake nylig mistet land, så hadde de kristne korsfareren forskjellige ider, alt fra å oppnå frelse, komme til Jerusalem, rikdommer og til å flytte til det nye invaderte området. Det første korstoget blir mer sett på som en pilegrimstur i begynnelsen, men en blir en kraftig militær kampanje med kraftig spirituell bakgrunn som skapte konflikter rundt den Hellige byen Jerusalem gjennom 200 år.

Histografien:

Det første korstoget blir sett på hvordan en religion kan styre en militær kampanje og hvordan det var med på å skape et nytt konsept innenfor historie. Dette var ikke første gangen en religiøs krig hadde blitt utkjempet, men det regnes som en av de største mobiliseringene av religiøse krigere som sloss for et mål. Mye av skriften som er primære kilder fra tiden som jeg har brukt har et kraftig preg av det kristne synet og perspektiv, gjennom av mange av hendelsen som er dokumentert har mirakler som beskriver hvordan at gud var med korsfarerne gjennom reisen. Dette gjennom at når at de finner mat/vann etter en tøff periode så er det en gudesendt gave og hvordan krigerne deres slåss som om de bar besatt av den hellige ånd. Mye av problemene med disse kildene (*Historia Hierosolymitana*, *Gesta Francorum* og *The Alexiad*) er at de er skrevet i ettertid, men de er skrevet av øyevitner og innsamlinger av rapporter fra folk som opplevde hendelsen. Det er derfor viktig å ha i tankene at de som står skrever ikke er helt nøyaktig, men forteller oss hvordan forfatterne tolket hendelsene i ettertid. Det at talen til Urban II i Clermont er forskjellig fra kilde til kilde forteller oss at mye forfatterne har lagt vekt på de de mente var viktig med hans budskap og at det ble tatt friheter for å pynte på hans budskap.

John France legger vekt på at korstoget var en gruppe med mange hærer som fulgte deres egne ledere forkledd som en forent kampanje mot Jerusalem.² Den førte bølge med korsfarer ble så splittet at de ble ødelagt på grunn nasjonalitet og grådighet. Den andre bølgen hadde diplomatiske problemer og uenigheter om hva som var den beste handlingen. Grunne til at det første korstoget er så viktig er at hvid den ikke hadde vært suksessfull så ville mest sannsynlig ikke vært flere forsøk på å ta tilbake Jerusalem.

Krønikene fokuserer mye på den militære kampanjen spesielt «Gesta Francorum» som never folkekorstoget, men bare gjennom hvordan det feilet militært og religiøst. Ellers er krøniken viet til å plasser viktige personer (fyrster, prinser og adelige) på bestemte slagmarker og fortelle lesere om den militære logistikken gjennom hvordan de avtaler leveranse av mat og soldater. Så få av kildene fokusere lite på de som ikke var soldater.

---

² France, John. *The Crusades and the Expansion of Catholic Christendom, 1000-1714*. London: Routledge, 2005. S.64

Det er tydelig at den kristne læren hadde et negativt syn på krigføring/drav av medmennesker, spesielt hvis intensjonen var feil og mangel av «legitim autoritet». Dette kommer lett frem når vi studerer Augustin av Hippo's regler når det kommer til kristen krigføring. Hans *Casus Belli* setter en del retningslinjer som man skal følge når det kommer til krigføring som er basert på kristen lære. Hans verk viser til hendelser, eksempler og karakter som opplever eller snakker om vold.³ Gjennom disse fortolkningene så blir de ridderlige mer klare over hvordan de skal takle problemet med vold.

Grunnen for at dette er viktig å forstå er hvordan folk så på krig fra denne tiden. Folk levde i frykt om at deres sjel sto i fare for å komme til helvete og bli nektet inngang til guds rike, dette er med tanke på at en av *de 10 bud* sier at man ikke skal drepe. Augustin påpeker at hvis man sloss under plikt (for beskyttelse av sitt hjem, fred og sin herre) og Guds vilje så ville det ikke være none form for belastning av synd for dem.⁴ Selv om dette regelverket gjorde det mulig å føre en kristen og lovlig krigføring så ser det ut som at det fantes tvil bland de som sloss. Dette kan vi se tydelig ifra brev fra paver (Leo den IV og John II) som forsikrer de som slåss mot maurerne/muslimer at de vil bli gitt avlat/tilgivelse når de dør for deres tro og land.⁵ Slik at deres sjel er garantert frelse.

Samfunnet var sånt at alle levde i synd og måtte angre på sine syder gjennom syndsbekjennelse. Spesielt viktig var det for folk å få skriftet på dødsleie slik at de døde uten synd. Denne siste salven var noe som de som sloss ikke hadde tilgang til når de skulle ut i kamp. Det er avlat var en svært viktig ting når det kommer til korstogene for de som deltok. Ridderklassen levde derfor en livstil som var veldig usikker når det gjaldt frelse, så å dø for en ikke legitim sak eller ukristen mål ville derfor sette deres sjel i fare. Hellig krigføring var derfor en praktisk måte å være 100% sikker på at saken man sloss for garanterte frelse. Hellig krigføring var derfor en perfekt løsning for dilemmaet som denne sosiale gruppen sto ovenfor.

Det var ikke bare ridderklassen som var bekymret for en uventet død. Både lekfolket og de adelige levde i en usikker tid hvor både hungersnød, krig og epidemier raskt kunne ende livet deres. Så nærværet til de geistlige var svært viktig hvis en situasjon skulle oppstå. Folk levde rett og slett i konstant frykt med at de hadde levd syndige og måtte derfor tilrettelegge tidspunktet for når de kunne få syndsforlatelse.

---

³ Allen, S. J., and Emilie Amt. *The Crusades: a Reader*. Seconded. North York: University of Toronto Press, 2014. S. 5-8

⁴ Ibid, (2014). S. 6

⁵ Ibid, (2014). S. 17

I perioden før 1095 (1027) hadde kirken innført *Gudsfred*, et påbud som tvang adelen og lekmenntil å bare føre krig under visse tider på året og dager. Den var med på å begrense unødvendig vold og bæring av våpen. Trusselen var at hvis dette ikke ble respektert så ville man bli bannlyst og utestengt fra samfunnet. *Gudsfred* skulle derfor beskytte visse grupper under visse tider, for eksempel bønder under innhøsting, pilgrim�er som reiser under høytid og at plyndring ikke skulle være tillat under fredsavtaler.⁶

Gudfreden og *Casus Belli* vil jeg si hadde kraftig innvirkning blant de som ville reise. For mange av adelen så var krig en viktig kilde for ære og mulighet for å vise sin makt overfor sine konkurrenter, men også for å hindre konflikt med arv. Det var vanlig at bare en i familien kunne arve titler og eiendom. Som oftest var det den eldste sønnen eller den som hadde overlevd. De som sto i arverekken, ble ofte sendt til kloster for å bli munk eller biskoper for å skape mer politisk innflytelse for familien meg også spirituelte. Så mangelen på rettferdig krig og overbefolkning gjorde det vanskelig å unngå arvekonflikt.

Det religiøse budskapet

Det er antatt at paven Urban den II hold sin berømte tale den 27 november 1095 i Clermont, hvor han startet korstoget ifølge skriftene til munken Robert (*Historia Hierosolymitana*).⁷ Selv om hans beretning av talen kommer fra at han var vitne til det selv og kan regnes som en viktig kilde når det kommer til Urbans tale om et kristent folk nØd under et persisk styre, så må det påpekes at det ble skrevet ned i ettertid og hva som akkurat skjedde kan ha blitt overdramatisert.⁸ Men hensikten bak Urbans budskap kan komme tydelig nok frem. Talen forteller om grusomme nyheter fra Jerusalem og Konstantinopel om hvordan deres kristne brØdre lider i området. De blir torturert av et folk som er helt fremmed for gud og som har jagd eller utryddet de troende i området. Hans hensikt var å få fienden til å fremstå som noe umenneskelig og hvordan Jerusalem er en uren plass. Teksten beskriver en veldig manipulerende tale hvor det er frankernes ansvar som et stolt folk, hvor gud har velsignet dem til å ta opp dette oppdraget med på hjelpe til med å tak tilbake Jerusalem.

---

⁶ Ibid, (2014). S. 25-6

⁷ Tyerman, Christopher. *Chronicles of the First Crusade, 1096-1099*. London: Penguin Books, 2012. S. 1-5

⁸ Ibid, (2012). S.2

Familie er ingen unnskyldning, for hvis man elsker sine neste mer enn gud så er de ikke verdige.⁹ Urban lover at alle som tar opp denne ekspedisjonen til det hellige land er garantert evig liv.

Urbans fokus på tilstanden i Europa blir også nevnt, han forteller at grunn til at det er krig er på grunn av overbefolkning i et land som er for fattig for innbyggerne, at det er derfor det er konflikter. Hans sitat fra de hellige skrifter om at Jerusalem er «landet som flyter av melk og honning».¹⁰

Denne setningen vil jeg si er viktig når det kommer til hvordan lekfolket og bøndene reagerte til budskapet. Europa på denne tide hadde dårlige kår når det kom til innhøsting og mat.¹¹ Riley-Smith påpeker flere ganger i sin bok at Frankrike hadde flere epidemier og sykdommer som kom fra muggent korn.¹² *Guibert of Nogent* beskriver situasjonen rundt starten av korstoget som en periode med hungersnød og fattigdom.¹³ Flere steder i Europa virker det som at situasjonen var elendig, så når paven, guds største tjener på jorden forteller om et sted hvor det skal være rikelig med mat og garantert frelse for alle som deltar, så ville det nok ha vært en kraftig motivasjon for de fleste.

I tekstene til Fulcher av Chartres som ble skrevet rundt samme tid, så forteller han mye det samme som munken Robert, men hans tekst legger mer vekt på nødvendigheten for kristne folk å bosettes seg i Østen og ikke bare i Den hellige byen. Han har en veldig personlig beretning om hendelsen hvor selv legger til egen tanker om talen. Hans tekst forteller oss hvordan enhver mann som overfaller de geistlige, lekmenn eller pilgrimer vil være forbannet. Enhver mann som stjeler eller brenner land vil bli lyst i bann, med null mulighet for skriftemål eller frelse.¹⁴ Denne advarselen om de spirituelle konsekvensene kan bli tolket som et forsøk av Urban for å beskytte pilgrimene som ville reise til Jerusalem. Urban påpeker i sin tale at det er ridderne og de som er i stand til kamp som han ønsker skal dra på denne reisen. Men når man sammenligner Robert og Fulcher tekster så er blir det lagt mer vekt på en sosial gruppe enn i den andre. Robert skriver at Urban ønsker at det som er mest egnet for kamp skal dra. Selv om han har prøvd å gi

---

⁹ The monk, Robert. 2012 «The call to arms, Mar.1095-Apr.1096.», *I Chronicles of the First Crusade, 1096-1099*, redigert av Tyerman, Christopher, 3. London: Penguin Books

¹⁰ The monk, Robert. 2012 «The call to arms, Mar.1095-Apr.1096.», *I Chronicles of the First Crusade, 1096-1099*, redigert av Tyerman, Christopher, 3-4. London: Penguin Books

¹¹ Kostick, Conor. *The Social Structure of the First Crusade*. LEIDEN; BOSTON: Brill, 2008. S.100

¹² Riley-Smith, Jonathan Simon Christopher. *The First Crusade and the Idea of Crusading; with a New Introd.* Seconded. London: Continuum, 2009. S.35, 39, 44, 49.

¹³ of Nogent, Guibert. 2012 «The call to arms, Mar.1095-Apr.1096.», *I Chronicles of the First Crusade, 1096-1099*, redigert av Tyerman, Christopher, 20. London: Penguin Books.

¹⁴ of Chartres, Fulcher. 2012 «The call to arms, Mar.1095-Apr.1096.», *I Chronicles of the First Crusade, 1096-1099*, redigert av Tyerman, Christopher, 8. London: Penguin Books

alle ansvaret for å redde Jerusalem så ønsker han ikke at de svake eller gamle skal dra og være et hinder for resten.¹⁵ Det var ikke nødvendig for alle å dra, hvis man har forpliktelser så kan man bli igjen, men de som har midler til å hjelpe til bør gi hjelp til de reisende.

Fulchers tekst legger vekt på at de kriminelle kan bli Guds soldater. Folk som har begått synden drap får muligheten til å bli tilgitt og oppnå frelse gjennom å sverge seg til denne hellige ekspedisjonen.¹⁶ Urbans tilbud om martyrdom som garanterte frelse var også noe som mest sannsynlig motiverte riddere og folket. Mange innenfor det militære yrket hadde en stor frykt for å ikke få muligheten for avlat/skriftemål eller tilgivelse hvis de skulle dø på slagmarken. Når man er døende så er det vanskelig å få tak i en prest og få muligheten for å fullføre en botsøvelse eller almisse. Vi kan se i brevet fra pave Johannes (870) som er skrevet til frankerne som slåss mot muslimer i Spania, at han bekrefter og trøster de med at alle som dør mot hedninger og ikke troende er garantert inngang til guds rike.¹⁷

Det at Urban så offentlig kunngjør denne garanterte frelsen til alle som deltar kan ha også ha vært en stor betydning for de i de latinske landene. Men det kan også ha hatt kraftige konsekvenser på hvordan de konflikter ble behandlet, for eksempel jødene som ble massakrert under folkekorstoget ledet av eremitten Peter.

Urban ga en *casus belli* for mot hedninger og håndhevet Gudsfreden på slutten av seremonien i Clermont¹⁸

Hans budskap var ment for eliten og riddere, hans religiøse budskapet skapte stor entusiasme blant eliten, men også de fattige/bøndene som organiserte en stor pilegrimsreise til Jerusalem, munkene/prestene var store på rekrutteringen, men kanskje lite informert om standarden og kvaliteten på Urbans opprinnelige ønske om deltakerne. Spesielt med tanke på folkekorstoget som reiste tidligere enn planlagt.

Det kan være flere grunner til at entusiasmen blant fattigfolket var så stor, men en av grunnen kan være at Urbans kampanje førte han utenfor territoriene til kong Philip I av Frankrike som var lyst i bann.¹⁹ Jonathan Riley-Smith på peker at Pavens oppholds rundt

---

¹⁵ The monk, Robert. 2012 «The call to arms, Mar.1095-Apr.1096.», I *Chronicles of the First Crusade, 1096-1099*, redigert av Tyerman, Christopher, 4. London: Penguin Books

¹⁶ of Chartres, Fulcher. 2012 «The call to arms, Mar.1095-Apr.1096.», I *Chronicles of the First Crusade, 1096-1099*, redigert av Tyerman, Christopher, 10. London: Penguin Books

¹⁷ Allen, S. J., and Emilie Amt. *The Crusades: a Reader*. Seconded. North York: University of Toronto Press, 2014. S.17

¹⁸ of Chartres, Fulcher. 2012 «The call to arms, Mar.1095-Apr.1096.», I *Chronicles of the First Crusade, 1096-1099*, redigert av Tyerman, Christopher, 11. London: Penguin Books

¹⁹ Riley-Smith, Jonathan Simon Christopher. *The Crusades: a History*. Thirded. London: Bloomsbury, 2014. S.24

disse områdene ga stort inntrykk for fattigfolket og også adelen med tanke på at dette var stor begivenhet for områder. Å få se selveste paven og hans følge må ha vært en stor opplevelse og skapt stor oppmerksomhet rundt hans formål med reisen.²⁰

De som deltok i denne kampanjen ble med av forskjellige grunner (tok korset) heder, ære, muligheten for materiell gevinst, spirituelle grunner eller annet. Jonathan Riley-Smith legger vekt på at det ikke handlet om gevinst for eliten, men at de gikk villige inn i tap med å bli med på korstoget.

Respons/Deltakere

Vi kan dele de opp for å få en bedre forståelse for de sosiale gruppene som var med, Riley-Smith velger å dele de inn i 3 grupper, «*principes* eller *maiores, minores* eller *mediocres* og til slutt *plebs* eller *populus*.»²¹ *Principes* var de store herrene og lederne for eksempel Adémar av Le Puy Godfrey av Bouillon blant andre navngitte herrer. *Minores* var adelige, riddere og kastellaner, selv om Kostick påpeker at dette ikke er riktig med at tidligere kilder bruker ordet for å beskrive ikke-adelige folk.²² *Plebs* eller *populus* er undergruppene under disse tidligere gruppen, men Kostick påpeker igjen at dette ikke ville være rett bruk av ordet på grunn av at det er ment for å beskrive hele bevegelsen av de reisende. Han mener ordet «*paupers*» er mer riktig ord for å beskrive de fattige og fotsoldater.

Så klare definisjoner er vanskelig, det er en veldig gråsoner når det kommer til å deltakerene.

Fattigfolk

Responsens virker som å ha vært enorm når vi skal snakke om de som var med på korstoget. I tekstene til *Guibert of Nogent (The Deeds of God through the Franks)* så beskriver han at nyheten om Urbans II budskap spredte seg fort. Alle sammen fortalte sine venner og naboer om nyheten, og oppfordret alle til å delta i *guds vilje*. *Guibert* skriver at folk var så drevet med å utføre guds vilje at de var villige til å selge sine eiendommer/husdyr/mat for tap, bare sånn at de kunne dra fortest mulig av gårde.²³ Denne besettelse var mest utberedt blant de fattige (*paupers*). Adelen hadde visse forpliktelser som måtte gjøres først og de brukte lenger tid for å få tak i proviant og kalle

---

²⁰ Ibid, (2014). S.24

²¹ Riley-Smith, Jonathan Simon Christopher. *The First Crusade and the Idea of Crusading; with a New Introd.* Seconded. London: Continuum, 2009. S.74

²² Kostick, Conor. *The Social Structure of the First Crusade.* LEIDEN; BOSTON: Brill, 2008. S.3

²³ of Nogent, Guibert. 2012 « The call to arms, Mar.1095-Apr.1096.», *I Chronicles of the First Crusade,1096-1099, redigert av Tyerman, Christopher, 20.* London: Penguin Books.

inn tjenester som var skyld dem av deres vasaller. Bøndernes hurtige avreise førte til at de dannet sitt eget korstog, «folkekorstoget». Men en så rask opppakking førte til at de var dårlig forberedt på en så lang reise. *Guibert* beskriver reisen som nesten tragikomisk blant de fattige, de brukte okser som trekkdyr istedenfor hester og barn spurte konstant om hver by de kom til var Jerusalem.²⁴ Dette forteller oss at *paupers* reiste sammen i familier nedover til Jerusalem.

På Like linje med adelen så var det ikke alle blant fattigfolket som kunne reise, bland lekfolket så hadde vi også «*serfs*», bønder som var bundet til gods/jord og «tilhørte» «*Principes*». Disse arbeiderne hadde ikke rettigheter eller frihet til å velge å dra, selv om man kan tolke Urbans budskap til å gjelde alle. De hadde forpliktelser med å være igjen og drive gårdene/godsene, men det store pilgrims toget ga muligheten til mange av de til å bare forsvinne i mengden å dra med resten av folket. De som dro, hadde ingen mulighet for å forsørge seg selv om måtte derfor være avhengige av andre.²⁵ *Guibert* forteller oss tilpasset seg reisen med å overleve på røtter og bær på reisen.²⁶ Noe som skapte store folkemengder som gikk desperate rundt i Europa på vei østover.

Kvinner

Det viser seg at det var mange kvinner fra forskjellige sosial klasser som deltok i korstoget, men flesteparten av de kom fra fattigfolket. Det var adelige kvinner med, men de fulget som oftest med ektemenn som hadde planer om å danne familie i de nye områdene hvis dette kom til å bli en suksessfull kampanje. De aristokratiske kvinnene hadde lite uavhengighet og hadde lite politisk makt.²⁷ Det er ikke det samme som å si at det var maktesløse, men de av adelen som var med blir ikke nevnt i tekster. For å ha en betydning på cirka 1100 tallet så måtte en adelig kvinne være enke med en betraktelig formue eller ha sønner som hadde stor politisk innflytelse.

Entusiasmen var veldig høy bland denne gruppen, men bland de adelige så var det mange kvinner som fikk nye obligasjoner eller ble overtalt til å ikke dra. Det var ment at de geistlige skulle gi tillatelse å dra, det var derfor opp til de å hindre folk å handle impulsivt. For eksempel så var det en adelskvinne med navn Emerias of Alteias som hadde valgt å ta eden om å ta korset som raskt reiste til biskopen for å få hans

---

²⁴ of Nogent, Guibert. 2012 « The call to arms, Mar.1095-Apr.1096.», I *Chronicles of the First Crusade,1096-1099, redigert av Tyerman, Christopher*, 22. London: Penguin Books.

²⁵ Kostick, Conor. *The Social Structure of the First Crusade*. LEIDEN; BOSTON: Brill, 2008. S.105

²⁶ of Nogent, Guibert. 2012 « The call to arms, Mar.1095-Apr.1096.», I *Chronicles of the First Crusade,1096-1099, redigert av Tyerman, Christopher*, 21. London: Penguin Books.

²⁷ Kostick, Conor. *The Social Structure of the First Crusade*. LEIDEN; BOSTON: Brill, 2008. S.278

velsignelse for reisen. Han klarete å overtale henne til å bidra med økonomisk støtte til kampanjen gjennom å opprette hospits.²⁸ Det er også andre eksempler på at «*principes*» som reiste tok lån på godsene de eide til kirken og ga fullmakt til familiemedlemmer som ble igjen at de kunne ta godsene tilbake hvis de ikke returnerte.²⁹

Det at mange menn hadde med seg sine ektefeller, både fra adelen og de nedre sosiale gruppene tyder på at mange ikke hadde planer om å dra tilbake etter at de hadde kommet til det «lovende land» hvor det «flyter av melk og honning». Man kan argumenter at det er en tydelig form for kolonisering! Det at noen blant adelen bestemte seg for å ta med seg koner og barn forteller oss at noen hadde tanker å etablere seg i Østen, ved å danne en familie eller gifte de bort til lokale familier for å danne aliaser i området viser til at noen planlagt en viss form for permanent opphold.

Blant de geistlige så ser vi at det er et delvis negativt syn på kvinnene som deltok i pilegrimsreisen. De delte delvis pave Urban II sitt syn på at dette var en pilegrimsreise som skulle følge *gudsfreden*, avstå fra seksuell omgang og være avhold.³⁰ I tekstene til Albert av Aachen så viser han til store irritasjon ovenfor at menn og kvinner reiser samens uten å følge disse religiøse verdiene.³¹

På lik linje som mennene som forlot alt for å dra på pilegrimsreisen så var det mange kvinner som fulgte med. Albert skriver også at han er opprørt at kvinner som hadde respektable liv og kanskje også var gift brukte korstoget som en mulighet for å få et nytt liv/start, dette er igjen med tanke på avlat for de som blir med på denne reisen.³² Ugifte kvinner som fulgte med som leir-følgere ble sett på som en mulig kilde til korrupsjon av sjelen og prostituerte.

En løsning på dette var å ta de geistlige prøvde å oppfordre til giftemål blant de reisende for hindre synd. En annen løsning som frankerne brukte, var å utvise kvinner ut fra hæren gjennom ritualer/seremonier, men de dro aldri langt unna, men de kom alltid tilbake etter en stund.³³ Man kan se på dette som et forsøk på å få opp moralen eller opprettholde riktig moral som følger den kristne lære, og for å vise gud at de var gudfryktige menn som for å få gudommelig støtte.

---

²⁸ Riley-Smith, Jonathan Simon Christopher. *The First Crusade and the Idea of Crusading; with a New Introd.* Seconded. London: Continuum, 2009. S.35

²⁹ Ibid, (2009). S.37-9

³⁰ Kostick, Conor. *The Social Structure of the First Crusade.* LEIDEN; BOSTON: Brill, 2008. S.280

³¹ Ibid, (2008). S.272

³² Ibid, (2008). S.272

³³ Ibid, (2008). S.279

Datidens definisjon på prostituerte har ikke lik betydning som ordet har i dag, prester så på mangel av beskjedenheter og seksuell omgang utenfor ekteskap som prostitusjon. Men definisjonen virker som å ha vært løs på denne tiden, «for en kvinne som har blitt forlatt mange ganger av elskere kan ikke kalles for en prostituert» ifølge et brev fra cirka 342-420 tallet.³⁴ Ugifte kvinner kan ha blitt sett på som en byrde under reisen, i hvert fall for de geistlige når det gjaldt å holde på det spirituelle med reisen. Det at *Peter the Hermit* ga medgift til de ugifte kvinnene for å hindre videre synd er et annet eksempel på at hvordan de geistlige prøvde å fikse dette dilemmaet.³⁵ Det er viktig å forstå at ikke alle kvinnene som reiste blant bøndene var prostituerte, mange var drevet av entusiasmen med å dra på pilegrimsreise og muligheten for et nytt liv. Det var også de som sloss og var kledd i herreklær, om det var til deres egen beskyttelse, komfort eller nødvendighet kan variere.

De adelige (*Principes*)

Blant de adelige finner vi bevis på at korstoget var en vei til frelse. I testamentet til adelsmannen Nivello (1096) så får vi et innblikk til hvordan en kan se på sin stilling i samfunnet som en synd som han har arvet. Han forteller at han har undertrykt sine undersåtter og vært tyrannisk mot dem, men at dette kommer fra at hans oppvekst med at det er skikken/tradisjonen for hans stilling. Han har derfor besluttet å ta korset og dra til Jerusalem for å bli frikjent for sine synder. Klosteret St. Peter i Chartres har donert penger til han og hans familie for at han skal gå på denne reisen.³⁶ Teksten viser til at han ønsker syndsforlatelse, men om han ønsker å dra til Jerusalem eller om de geistlige i klosteret har sagt at denne pilgrimsferden er hans bot for synd er ikke lett å si. Det kan ha vært situasjoner hvor de geistlige bare tillot pilgrimsferd for å bli tilgitt, så det at munkene kan ha manipulert de adelige til å reise er en mulighet.

Men ikke alle som tok korset og sverget å reise dro. Greven Helias of Maine lovet å dra, men på grunn av at han fikk vite at kong William av England hadde planer om å ta hans grevskap/land så valgte han å bli igjen. Han var regnet som en veldig hengiven mann og endte opp med å rettfærdiggjøre sin handling med å gjøre sitt forsvar av landet til sitt eget personlige korstog.³⁷ Hans historie er skrevet ned 40 år i ettertid, så det som er nedskrevet kan være mer tilpasset beskrivelsen av de 2. korstog. Helias forteller oss hvordan han skal beskytte sitt «kristne»-land mot fiender av Kristus og at alle som er imot rettfærdighet og sannhet er hans fiender.³⁸ Han proklamerte at han gjør guds vilje med å

---

³⁴ Ibid, (2008). S.282

³⁵ Ibid, (2008). S.280-281

³⁶ Tyerman, Christopher. *Chronicles of the First Crusade, 1096-1099*. London: Penguin Books, 2012. S.28-29

³⁷ Riley-Smith, Jonathan Simon Christopher. *The First Crusade and the Idea of Crusading; with a New Introd.* Seconded. London: Continuum, 2009. S.40

³⁸ Ibid, (2009). S.41

bli igjen og forsvarer sitt land. Dette følger tankegangen om at hvis noen faktisk angriper hans land mens han har tatt korset vil være imot kirken og gud.

Bohemond av Taranto viser også en stor entusiasme for pavens budskap. I følge «The Deeds of the Franks» så var han midt i en beleiring av Amalfi når han får vite om korstoget. Etter han får en kort beskrivelse av hendelsen og hva korsfarerne skal bruke, så beordre han fort at hans kapper og klær skal klippes opp til kors, slik at han og hans riddere kan bære guds symbol slik det ble fortalt.³⁹ Det å ødelegge sine egne klær var et kraftig symbol for hans dedikasjon for korstoget med tanke på at klær ofte var noe som ble brukt til status symbol blant de adelige. Det at ha ba om sine mest dyreste kapper må ha gitt et kraftig inntrykk. Entusiasmen for å dra på korstoget var visstnok så stor at til og med de som var under beleiring i Amalfi forlot byen og ble med Bohemond på reisen.⁴⁰

Militære (*Milites*)

Milites er en vanskelig gruppe å definere, den enkleste formen vil være å kalle det for soldatene/krigerne. Grunnen for det er at denne sosiale gruppen besto av adelige/riddere og soldater, de tilhører egne grupper med reiste sammen. *Paupers som har blitt utstyrt av adelen ville også ha falt under denne gruppen noe som gjøre denne gruppen litt vag når det kommer til tekstene. Kostick viser vil at definisjonen av ridderskap endret seg gjennom middelalderen gjennom den sosiale mobiliteten som krigføring gir folk.*⁴¹ Riddere som mister hesten sine og blir fotsoldater ville ha miste sosial status og funksjoner innafor en militær kampanje. Guibert skal visnok henviser til begge disse gruppen som en gruppe.⁴² Så Kostick gjør oss oppmerksomme på at definisjonen av *milites* endrer seg fra tekst til tekst, på grunn av tidspunktet på når kildene er skrevet ned og forfatter. Det at et munk har full forkunnskap oven for militær kunnskap og samfunn er det som gjør denne sosiale gruppen vag. Dette ser vi med at Robert the Munk referert til flere av de adelige som *miles* (Duke Robert of Normandy, Fulcher of Chartres, Guy of Hauteville, Halv-bror til Bohemond, Bohemond, Gouffier of Lastours og Raymond Pilet)⁴³

---

³⁹ Dass, Nirmal, ed. *The Deeds of the Franks and Other Jerusalem-Bound Pilgrims the Earliest Chronicle of the First Crusades*. Lanham, MD: Rowman & Littlefield Publishers, Inc., 2011. S. 30

⁴⁰ Ibid, (2011). S.30

⁴¹ Kostick, Conor. *The Social Structure of the First Crusade*. LEIDEN; BOSTON: Brill, 2008. S.159-60

⁴² Ibid, (2008). S.160

⁴³ Ibid, (2008). S.169

Når man sammenligner primærkilder på *milites* og *paupers* så ser man at forfatterne har et annet fokus. Det blir mest lagt vekt på lederne av denne gruppen, nemlig *Principes* og kamper. Dette er mest på grunn av at det reiste under ledelsen av viktige personer. Deres motivasjon for reisen kan man si kommer fra obligasjoner til deres *principes*. *Paupers* reiste uten utstyr og var avhengig å få brukbare våpen/utstyr gjennom veldedighet fra adelen/kirken. *Milites* kunne ikke reise før adelen var forberedt for den lange reisen gjennom logistikk og administrasjon av utstyr og mat. Som vi nevnte tidligere så var korstoget en bra løsning for å sikre seg frelse, så for denne gruppen så var denne pilegrimsreisen svært viktig.

Reisen

I *The Deeds of God through the Franks*, så får vi vite at starten på korstoget ikke var den mest vellykkete. Øyevitner beskrev en rask mobilisering av lekfolket, hvor de solgte ressursene sine for fort og billigst mulig for å være klare til å dra. På grunn av hungersnød så var de fleste ganske fattige og tilgangen på ressurser til reisen dyr.⁴⁴ Han beskriver det som et mirakel hvordan folk kjøpe dyrt og solgte lavt i sin travelhet i å komme seg av gåre fortrest mulig. Det oppsto til å med hymne som handlet om å selge len for å finansiere reisen.⁴⁵ Det så ut som de fleste forventet å møte på støtte og veldedighet på veien til det hellige land. Men starten var store folkemengder som gikk rundt uten ledelse og sultene, dette skape konflikter og skeptisisme. Det var Peter the Heremit som ble lederen og hyrde for den første bølgen.

Den første bølgen startet våren 1096 og begynte før det paven ønsket. Hadde de ventet til august så ville de ha opplevde den god innhøsting som kom den sommeren. Peter the Heremit viste seg til å være en folkelig av seg og ble beskrevet av Guibert of Nogent omringet av folkemen når han gikk igjennom byer og tok imot store donasjoner.⁴⁶ Han hadde en enorm evne til å overtale folk til å bli med på denne folkekorstoget og rekruttert alt fra prester til kriminelle og syndere. Selv med få *milites* klare han å ha en god kontroll på folkegruppen som fulgte han. Han ble neste sett på som en helgen/symbol med at folk prøvde å fa tak i hår fra halen til eselet han red på.⁴⁷ Selv om

---

⁴⁴ of Nogent, Guibert. 2012 «The call to arms, Mar.1095-Apr. 1096.», I *Chronicles of the First Crusade, 1096-1099, redigert av Tyerman, Christopher*, 20-1. London: Penguin Books.

⁴⁵ Riley-Smith, Jonathan Simon Christopher. *The First Crusade and the Idea of Crusading; with a New Introd.* Seconded. London: Continuum, 2009. S.45

⁴⁶ Kostick, Conor. *The Social Structure of the First Crusade.* LEIDEN; BOSTON: Brill, 2008. S.106

⁴⁷ Ibid, (2008). S.106

han delte pavens visjon om korstoget så oppsto det teologiske problemer når det kom til reisen gjennom Rhinland.⁴⁸

Rhinland

Det var gjennom Rhinland at de første ofrene for korstoget ble møtt. Store grupper med jøder ble drept, jaget vekk eller tvunget omvendelse til den kristne tro. Det er her vi først oppdager tydelig hva mye av motivasjonen til korsfareren var. Urban hadde tydelig prøvd å si ifra at denne pilgrimsferden ikke skulle handle om materiell vinning, men spirituelt. Det er ikke det samme som å si at korsfarerne ikke brydde seg om målet, men tolket beskjeden annerledes. Som vi har etablert så far folk veldig fanatisk når det kom til å reise av gårde.

Den første gruppen av jøder ble angrepet av folket som kom fra Köln. De ble overfalt, skadd, ranet drept. Albert av Aix beskriver hendelsene som forekommer som brutale og er usikker på hvordan han skal forklare situasjonen. På en side påpeker han at det må ha vært en midtiddig form for galskap ellers så var det guds vilje, de var tross alt på en reise under hans navn.⁴⁹ I ettertid så blir disse hendelsene sett ned på fra andre kilder og flere nevner at bondekorstoget kanskje ikke var det mest ærlige eller den reneste av hensikter, noe som eremitten Peter påpeker senere. Pilgrimmene gikk gjennom flere jødiske landsbyer hvor det brente ned hus, synagoger og plyndret til seg verdisaker som de klarte å få tak i.

Ryktene om disse angrepene og plyndring ble spredt i forkant av bondetoget og i byen Mainz så flyktet jødene til den lokale biskopen Ruthard og ba om beskyttelse, noe som de fikk. De ga alt av verdisaker til hans oppbevaring i bytte mot opphold i hans eget gods.⁵⁰ Men resultatet ble at den lokale adelen, Greven Emich og hans soldater angrep huset til biskop. Albert av Aix beskriver en absolutt brutal nedslaktning av de som gjemte seg og hvordan jødene var så redde at flere tok sitt eget liv og deres barn for å spare dem fra grusomheten som ventet dem.

Det at de aktivt gikk etter jødene gjennom reisen i Rhinland er noe som er litt merkelig ut ifra det Urban II hadde talt om. Hans budskap besto av å befri de kristne som led under tyrkisk styre og angripe fienden til Kristendommen, noe som jødene ikke hadde noe del i. Man kan gå for at folkemengden hadde tankegangen at de kunne liksom godt kvitte seg

---

⁴⁸ Riley-Smith, Jonathan Simon Christopher. *The First Crusade and the Idea of Crusading; with a New Introd.* Seconded. London: Continuum, 2009. S.35

⁴⁹ of Aachen, Albert. 2012 « The First Victims, Apr.-Sept. 1096. », I *Chronicles of the First Crusade, 1096-1099, redigert av Tyerman, Christopher*, 34. London: Penguin Books

⁵⁰ of Aachen, Albert. 2012 « The First Victims, Apr.-Sept. 1096. », I *Chronicles of the First Crusade, 1096-1099, redigert av Tyerman, Christopher*, 35. London: Penguin Books

med de ikketroende i sitt land før det kom frem til Jerusalem. Men virkeligheten var nok at det var verdisaken til jødene de var etter. Albert selv endrer mening at dett ikke var guds vilje og denne grådigheten, urenheten og utukten som befant seg bland de reisende var noe som gikk helt imot hensikten.⁵¹ Det blir også fortalt at det var en kvinne som ledet en gruppe på vegne av en gås som hun eide, gåsen var visstnok besatt av den hellige ånd. En hellig geit blir også nevnt bland disse gruppene som plyndret seg gjennom landet.⁵²

Folkemengden hadde det lett å for å rettferdiggjøre handlingen sine ovenfor ofrene sine gjennom at de var på et oppdrag fra gud, det og at det var lite kontroll over dem. Mye av reisen til den første bølgen av korsfarerne virker som å ha være styrt av en mobbmentalitet, hvor grådighet og sult var store faktorer ovenfor handlingen som ble gjort under reisen til Konstantinopel.

Det at eremitten Peter sto bak denne jødeforfølgelsen kan man ikke si sikkerhet, men hans taler kan ha reflektert Urbans tale om hevn ovenfor de ikke kristne og vært instrumental når det gjaldt de brutale handlingene som ble gjort mot spesifikke grupper. Det at var bevisst fra Peter kan vi ikke si, siden at han ikke hadde full kontroll ovenfor den første bølgen som reiste. Det at toget besto nesten bare av *paupers* med lite ledelse av de adelige var nok grunnen til denne udisiplinerte bevegelsen. En mobb uten konstant oversyn og med tankegangen at det ikke ville være noen konsekvenser (både lovlige og spirituelte) på grunn av at de var pilgrimmer skapte en farlig makt.

Denne mangelen på spirituell ledelse var ikke bare blant fattigfolket, også adelen ble smittet av atmosfæren av toget. Jødiske krønike fra Mainz forteller oss at adelen brukte denne jødeforfølgelsen for å bli med. Det er skrevet ned at adelsmenn i riket slo seg sammen med mobben, fordi «alle som blir med på denne veien vil være klar og kvalifisert for etterlivet». Det ble annonsert at til de som drepte en jøde ville bli tilgitt for alle sine synder. Greven Dithmar sa at han nektet å reise før han hadde minst drept en jøde.⁵³ Noe som igjen bekrefter hvor viktig det var for adelen å være sikker på at de ville oppnå frelse gjennom denne pilgrims toget.

Det var ikke sånn at det var null mostand mot denne ødeleggelsen av plyndringen av området en annen biskop skal ha klar og beskyttet en gruppe jøder og ha straffet

---

⁵¹ of Aachen, Albert. 2012 « The First Victims, Apr.-Sept. 1096.», I *Chronicles of the First Crusade, 1096-1099, redigert av Tyerman, Christopher*, 36. London: Penguin Books

⁵² of Aachen, Albert. 2012 « The First Victims, Apr.-Sept. 1096.», I *Chronicles of the First Crusade, 1096-1099, redigert av Tyerman, Christopher*, 36. London: Penguin Books

⁵³ Mainz, Anonymous. 2012 « The First Victims, Apr.-Sept. 1096.», I *Chronicles of the First Crusade, 1096-1099, redigert av Tyerman, Christopher*, 38. London: Penguin Books.

borgere (burgher's) som brøt denne freden.⁵⁴ Og i Ungarn skulle denne oppførselen få en brått få stopp.

Når folkekorstoget kom til Ungarn så ble pilgrimmene overasket over mengden med mat som var tilgjengelig, det var kornlagre som hadde blitt lagret over flere år, kjøtt og andre typer mat i fleng. Dette var en helt annet tilværelse til de første som hadde begynt å reise og det ble visstnok tatt godt imot av ungarerne som behandlet de som felles kristne, og ga de tilbud på varene. Men i stedet for å ta imot denne veldedigheten som ble tilbud dem, valgte *pauperes* å prøve å ta så mye som mulig, gjennom trusler og mord.⁵⁵ Det at disse handlingene endte med vold viser til at mange av korsfarerne som dro med den første bølgen var motivert av grådighet, men også desperasjon blant de. Dett med tanke på at flere blant adelen hadde donert penger til eremitten Peter som han igjen ga til almisse til de reisende og gjorde prostituert til gode potensielle koner, verdisaken som også hadde blitt plyndret av jødene kan også ha vært en kilde til penger de kunne ha handlet med. Nå hadde de angrepet andre kristne og pådratt seg sinne til mektige personer. Albert av Aix beskriver hendelsen som en urett og delvis misforståelse mellom pilgrimmene og ungarerne. Walter II av Poissy (the penniless) var en ridder som red med eremitten Peter, han hadde visstnok dratt i forveien for å sikre handel og provisjon. 16 av hans menn som han hadde plassert bak seg på reisen ble visstnok overfalt av ungarske soldater og ranet, når denne informasjonen kom til han så var det for langt unna for han for å kreve rettferd. Og når han skulle kjøpe inn det absolutt nødvendige for reisen ble han nektet handel på grunn av mistanke at han var en spion. Som gjengjeldelse begynte han og han menn med å beslaglegge flokker med kveg som kompensasjon.⁵⁶ Dette startet konflikten som endte med at mange av Walters menn og hans felles pilgrimmer ble drept eller jaget vekk.

Da Peter fikk hør om disse nyheten nektet han å tro at felles kristne hadde drept hverandre, men når han ankom Maleville fikk han se hans felles pilegrimsreisene hengt utenfor bymuren. Han oppfordret sine følgesvenner til å ta hevn og begynte å beleire byen. Pilgrimmen klare å innta byen og ble belønnet med mat dyr og hester som de kunne ta med seg videre på reisen. De hadde nå pådratt seg sinne til den ungarske kongen og bestemte seg fort for å dra og flykte over elven Morava, men på mangel av båter så ble mange drept under hasten med å komme seg unna styrken til den ungarske

---

⁵⁴ Mainz, Anonymous. 2012 « The First Victims, Apr.-Sept. 1096.», I *Chronicles of the First Crusade, 1096-1099, redigert av Tyerman, Christopher*, 39. London: Penguin Books.

⁵⁵ of Nogent, Guibert. 2012. «he First Victims, Apr.-Sept. 1096.», I *Chronicles of the First Crusade, 1096-1099, redigert av Tyerman, Christopher*, 57-8. London: Penguin Books.

⁵⁶ of Aachen, Albert. 2012 « The First Victims, Apr.-Sept. 1096.», I *Chronicles of the First Crusade, 1096-1099, redigert av Tyerman, Christopher*, 57-60. London: Penguin Books.

kongen.⁵⁷ Det var visnøkt en del av bøndene som ble igjen på den andre siden og elven som overlevde, men gjennom og flykte. Men uten penger og almisse ble mange av de nøt til å vende tilbake i skam igjen til Frankrike.⁵⁸

Peter ankomme Konstantinopel uten andre store problemer og fikk hjelp Alexios etter han hadde fortalt hva som hadde skjedd på veien og ydmyket seg foran hans hoff.⁵⁹

Men hans opphold viste seg å være et problem, hans udisiplinerte og grådige flokk stjal fra byen og herjet, så Alexios sende de i forveien før resten av hoved korstoget hadde ankommet byen. Denne avgjørelsen skulle visstnok bli slutten på folkekorstoget. Gjennom deres plyndring og uenigheter ble de mer og mer splittet opp og til slutt beseiret av tyrkerne. Peter overlevde og klare å komme seg tilbake til Konstantinopel etter å ha gitt opp å kontrollere mobben.⁶⁰ Han beskrev de ifølge Anna Comnena som var keiseren datter, som banditter og røvere som var uverdige å tilbed den hellige gravs kirke.⁶¹ Man kan anta at i ettertid at man la skyld på at det var folkeetogets dårlige/syndige oppførsel som var grunne til at de feilet, noe som blir bruk på resten av korstoget noe som vi kommer tilbake til senere Anna Comnena gir en kraftig kritikk av de første Frankerne som ankommer hennes fars palass, de blir beskrevet som uberegnelige og grådige, og hvordan deres fanatisme rettferdiggjør alle deres grusomme handlinger. Umoralske barbarer virker som et godt bilde ut ifra hennes ord.⁶² Det virker som flere kilder legger skylden på folkekorstoget mislykkes på grunn av bøndenes depravasjon og umoralske handlinger.⁶³

Kostick slutter nesten her med å fokusere på *pauperes* etter at bondekorstoget har blitt beseiret mye av dette vil jeg si er nok på grunn av at de ikke hadde en så kraftig betydning i det som hendte videre i korstoget. De var fremdeles til stedet og var en stor andel av hæren til den europeiske adelen, men de ble bedre kontrollert av disiplinerte soldater, det ble lettere å disiplinere de gjennom straff og konsekvenser hvis de gikk

---

⁵⁷ of Aachen, Albert. 2012 « The First Victims, Apr.-Sept. 1096.», I *Chronicles of the First Crusade, 1096-1099, redigert av Tyerman, Christopher*, 60. London: Penguin Books.

⁵⁸ of Nogent, Guibert. 2012. «he First Victims, Apr.-Sept. 1096.», I *Chronicles of the First Crusade, 1096-1099, redigert av Tyerman, Christopher*, 56. London: Penguin Books.

⁵⁹ of Aachen, Albert. 2012. «he First Victims, Apr.-Sept. 1096.», I *Chronicles of the First Crusade, 1096-1099, redigert av Tyerman, Christopher*, 62. London: Penguin Books.

⁶⁰ Gesta Francorum. 2012 «The First Victims, Apr.-Sept. 1096.», I *Chronicles of the First Crusade, 1096-1099, redigert av Tyerman, Christopher*, 64. London: Penguin Books.

⁶¹ Comnena, Anna. 2012 «The First Victims, Apr.-Sept. 1096.», I *Chronicles of the First Crusade, 1096-1099, redigert av Tyerman, Christopher*, 70. London: Penguin Books.

⁶² Comnena, Anna. 2012 «The First Victims, Apr.-Sept. 1096.», I *Chronicles of the First Crusade, 1096-1099, redigert av Tyerman, Christopher*, 66. London: Penguin Books.

⁶³ Dass, Nirmal, ed. *The Deeds of the Franks and Other Jerusalem-Bound Pilgrims the Earliest Chronicle of the First Crusades*. Lanham, MD: Rowman & Littlefield Publishers, Inc., 2011. s. 26

over streken. De er lenger ikke en uviten mobb som uten kraftig ledelse, men en arbeidskraft og makt som kan brukes mer effektivt. De blir delvis en del av *Milites* og er avhengig av hærens/adelens beskyttelse. Korstoget blir fra dette tidspunktet en mer militær kampanje og det reflekteres kraftig i de primære kildene. Flere mektige personer dukker opp og fokuset blir mer fokusert på det politiske problemene som fyrstene står oven for når de ankommer Konstantinopel.

Resepsjon

Hovedhærens ankomst til Konstantinopel var en reise med konflikter og mulig misforståelse mellom det bysantiske riket og de nord-vestlige fyrstene. Men som kanskje var den første store utfordringen for de var å sverge troskap til keiseren. Mange av de som hadde reist på denne korstoget var nok der hovedsakelig der for frelsen som hadde blitt lovet dem, men også på grunn av forpliktelsen som deres herrer (prinser) var fortjent. Den andre bølgen med korsfarer var mer bedret for farene som skulle dukke opp, de var mer spirituelt renere på en måte sammenlignet med folkekorstoget. For dem var dette en gyllen mulighet for frelse og ære, men også materialistisk gevinst. Alexios måtte få korsfarerne til å sverge troskap til han, ellers så hadde de ingen plikt til å returnere landene som vill bli vunnet tilbake på veien til Jerusalem. Anna Komnene antyder at Bohemund og hans følge ønsket å besitte hovedstaten.⁶⁴ Og at de hadde planer om å ta over riket. Mange av fyrstene så ikke poenget med å sverge troskap til keiseren, de var allerede på et oppdrag for gud og så ikke vitsen med å ta en ed, det var ikke noe gevinst å underkaste seg et annet rike.⁶⁵ Det å forklare til massene som fulgte de at dette ikke var en omvei til målet, men en del av målet kan ha vært en utfordring når det ok til motivasjonen. Keiseren virker som han selv skulle a en liten aktiv del innenfor kamper.

Etter en kort beleiring og noe slag, så ble resultatet at korsfarerne sverget en ed om troskap til keiseren. De ville få assistanse fra det bysantiske riket når det kom til provisjon og militær hjelp i bytte mot and de gjenvinnende byene ble levert tilbake under keiserens kontroll. For mange av de så var nok dette et tap, muligheten for å bosette å få et kraftig forfeste seg i området ble betraktelig mindre, og plyndring måtte begrenses. «The deeds of the Franks» beskriver det hendelsen som an absolutt nødvendighet under alvorlige omstendigheter for korsfarerne.⁶⁶

---

⁶⁴ Comnena, Anna. 2012 «The First Victims, Apr.-Sept. 1096.», I *Chronicles of the First Crusade, 1096-1099, redigert av Tyerman, Christopher*, 68. London: Penguin Books.

⁶⁵ Dass, Nirmal, ed. *The Deeds of the Franks and Other Jerusalem-Bound Pilgrims the Earliest Chronicle of the First Crusades*. Lanham, MD: Rowman & Littlefield Publishers, Inc., 2011. s. 35

⁶⁶ Ibid, (2011). s. 35

Den hellige lanse

Det er under beleiringen av Antiokia i 1098 av vi kan se en kraftig endring innenfor hvordan korstoget fungerte. Det oppstår en omorganisering om hvordan hæren blir disiplinert og motivert. Vi ser også at de geistlige får en mer sentral rolle i innenfor strukturen av korstoget. Det er ikke det samme som å si at de ikke hadde en viktig del frem til denne hendelsen, men at de ikke ble brukt til sin fulle kapasitet.

Etter at korsfarerne hadde klart å ta Antiokia den 2. juni i 1098 så oppsto det problemer. Byen som de nettopp hadde klart å overta ble igjen beleiret av en muslimsk hær. Forholdene til hæren under denne beleiringen var forferdelige, de var utsultet, utslitt og omringet av en større hær. Det var lite håp for korsfarerne, men det var gjennom visjonen til soldaten Peter Bartolomeus at det skulle skje en stor endring i korstogets helet. Han skal visstnok ha hatt en drøm hvor apostelen Andreas kom til han og fortalte han om en hellig relikvie som skulle befinne seg i kirken til St Peter. Rykte om hans åpenbaring skal ha spred seg raskt blant hæren og gitt håp til den fortapte hæren.⁶⁷

Det er flere tilfeller hvor korsfarerne så syner/visjoner av helgener og mirakler gjennom deres reise, mye av dette kan kanskje skyldes forholdene de befant seg i. Varmen, mangelen på mat og vann var nok noe av grunne til at folk så syner.

I "The Deeds of the Franks" så beskrives funnet av Den hellige lanse som noe mirakuløst som førte til stor jubel og ærefrykt i hele byen.⁶⁸ Bachrach påpeker i sin bok at denne jubel ovenfor relikvien ikke var delt av alle, mang i ledelsen av toget satte stor tvil på autensitet til lanser. Dette på bakgrunn av at Peter Bartolomeus ikke hadde en rang av stor betydning og at Biskop Adhemar av Le Puy hadde selv sett en relikvie i Konstantinopel som var hevdet å være den sanne lanser.⁶⁹ Men ingen utalte seg om sin tvil om relikvien. Dette mest på grunn av at flesteparten av byen allerede trodde på nyheten at de var i besittelse av den hellige lanser og at ingen ville ta vekk dette ny håpet som hadde spiret blant hæren, for denne gaven fra oven.

Den hellige lanse ble sett på som et tegn fra gud at de hadde guds støtte og hans helgener var på deres side. Det er fra denne hendelsen at oppførselen til hæren endrer

---

⁶⁷ Bachrach, David Steward. "Military Religion among the Crusaders 1095-1215." In *Religion and the Conduct of War, c. 300-1215*, 108–50. Woodbridge: Boydell Press, 2003. s. 111

⁶⁸ Dass, Nirmal, ed. *The Deeds of the Franks and Other Jerusalem-Bound Pilgrims the Earliest Chronicle of the First Crusades*. Lanham, MD: Rowman & Littlefield Publishers, Inc., 2011. S. 83

⁶⁹ Bachrach, David Steward. "Military Religion among the Crusaders 1095-1215." In *Religion and the Conduct of War, c. 300-1215*, 108–50. Woodbridge: Boydell Press, 2003. s. 112

seg. Ledelsen satte inn et kraftigere religiøst oversyn over hæren hvor de geistlige ble bendt om å forberede soldaten for kampen skulle komme. 3 dager før kampen om Antiokia så fastet byen og ba til gud. Prestene holdt seremonier og tok imot skriftemål fra soldatene og talte til pilgrimmen at det var deres syndige oppførsel som hadde ledet til denne situasjonen. Dette religiøse programmet ble ikke bare fulgt av soldatene, men også lekfolket som hadde blitt med hæren og de sivile. Alle fastet og ga almisse til de geistlige. Man kan påpeke at fasting var en nødvendig for å spare opp provisjon/mat til dagen kampen skulle være, slik at soldaten skulle være mest uthvilt og få nok mat til å være i best mulig forberedt for kampen. Disse religiøse ritualene var med på å skape et bedre samhold blant hæren som allerede besto av masse forskjellige grupper under forskjellige fyrster. Denne felles lidelsen som ble sett på som bot for deres tidligere synder/tap.

Adhemar av Le Puy var en viktig sentral rolle for korstoget i Antiokia, han skulle være pavens stedfortreder på denne reisen og ble sett som den religiøse lederen for korstoget. Kostick påpeker at fyrstene ikke underkastet seg hans ledelse, men tok imot hans rådgiving og så på han som om han var en felles fyrste.⁷⁰ Dette kan tyde på at fyrsten ikke helt anerkjente de geistlige som en felles makt på bakgrunn av reformbevegelsen og Investiturstriden, men anerkjent den nødvendighet når det kom til å holde hæren samlet og for å motivere hæren. Det skal visstnok ha vært biskopen Adhemar av Le Puy som beordret fastingen av alle korsfarerne. Når kampen om byen startet så var de geistlige med hæren under kampen. Flere av de bar kors og ba høyt for soldatene bland de på slagmarken, bruken av religiøse symboler og var sentra for å vise at de under denne håpløse situasjonen hadde guds støtte med seg, som igjen forsterket deres tro på at deres seier var guds vilje. Etter deres lidelse under beleiringen av de muslimske styrkene så hadde de fått syndsforlatelse og det var igjen grunn til at de ikke skulle seire ifølge talen til biskopen Adhemar.⁷¹ De som falt var allerede fått bekreftet en plass i himmelen og de som overlevde skulle få ære og status.

Flere av krønikeren påpeker omtaler skeptisismen ovenfor Den hellige lanse, men de benekter ikke dens betydning når det kom til motivasjonen som ga korsfarerne styrke til å slåss. Det er herfra at vi ser at hæren tar konstant i bruk religiøse seremonier for å opprettholde guds støtte under deres kampanje og delvis moral. De innser at de fremdeles gjør syndige ting og må konstant be om tilgivelse. Korstoget får fra denne hendelsen en kraftigere spirituell motivasjon og samhold, som gjorde det enklere å koordinere reisen.

---

⁷⁰ Kostick, Conor. *The Social Structure of the First Crusade*. LEIDEN; BOSTON: Brill, 2008. S.244

⁷¹ Bachrach, David Steward. "Military Religion among the Crusaders 1095-1215." In *Religion and the Conduct of War, c. 300-1215*, 108–50. Woodbridge: Boydell Press, 2003. s. 114

Oppdagelsen av den hellige lanse hadde et positivt betydning, men skapte også politisk problem. Flere av fyrstene trodde ikke på Peter Bartolomeus, de så kanskje på hans spirituelle forbindelse med gud som et forsøk på å endre maktbalansen som de hadde. Altså et forsøk på å klatre sosialt og ta kontroll ovenfor over hæren.

Videre i korstoget så vil jeg at de tre sosiale gruppen med støtte fra de geistlige hadde en mer målrettet visjon for hvordan de skulle gå fremover, selv om det var politisk strid mellom ledelsen som føret til at toget ble delt opp. Nødvendigheten for å stasjonere folk og soldater til gjenoppbygging av nylige inntatte byer og bevokting av de føre til en politisk utfordring om hvem av fyrstene skulle ta over steder. Det var forventet at keiseren skulle sende representanter for å ta kontroll over stedene som ble tatt, men på grunn av de ikke fikk hjelp under beleiringen av Antiokia så var det en del som mente at deres ed til keiser var brutt.

Konklusjon

I konklusjon så kan vi si det første korstoget var et eksempel på hvordan kultur og religion kan ha en kraftig drivkraft blant mennesket. I dagens samfunns bilde så blir korstoget i vesten neste romantisert, noe den også ble i sin egen tid også. Bilde av at en ridder beskytter en hellig by mot ondskap er et bilde som ridderligheten har lagt igjen og som mange har blitt inspirert av, spesielt de senere korstogene. Men i virkeligheten så var det en brutal og nesten en umulig oppgave for de som reiste. For de som levde rundt 1097 så hadde de en helt annet verdensbilde. Få av dem visste hvor langt unna Jerusalem lå og den geografiske endringen med å forlate den vestlige delen av Europa for å så oppleve heten og tørken som ville møte korsfareren var noe som få kunne forestille seg på tide. Det er nesten et mirakel hvordan så mange folk og grupper klarte å organisere en så lang reise og samtidig ikke bryte sammen og gi opp.

Men religion og den ridderlige kodeksen var noe som hold gruppene samens. Gjennom troen på frelse gjennom martyrdom og deltakelse i korstoget og ved troskap besvergelse så var nesten alle dedikert og i flere tilfeller fanatiske når det kom til å oppnå det de vill. Men motivasjonen til de forskjellige sosiale gruppene var forskjellige, man kan si at alle ville oppnå syndsforlatelse. Blant de fattige bøndene så virker det som om materialistisk gevinst var det viktigste, dette gjennom and bondekorstoget plyndret mye gjennom de kristne områdene helt hvor de til slutt blir stoppet av tyrkerne. Blant de mer disiplinerte soldatene og fyrstene så var nok noe av ambisjonene deres forkledd som religiøs motivasjon. For hvis de ikke døde under denne pilegrimsreisen så måtte de få noe tilbake. Det at Bohemond fikk tak i Antiokia og klarte å beholde den vekk fra keisere, gjennom at hans felles fyrster gikk med på det viser til det. Det at Bohemond også plyndret byer på vei til Konstantinopel viser oss at det kanskje ikke var så stor forskjell

mellom, folketoget og resten av korstoget.⁷² Men det var forskjell hvordan fyrstene så på behandlingen av steder som ble beleiret og tatt, men samtaler om nødvendigheten for å plyndre.⁷³

Det er lett å forstå at etter hver beleiring av en by så ble det gjort plyndring og andre grusomme handlinger mot beboerne. Syndsforlatelsen som deltakeren fikk kan ha enkelt blitt brukt til å rettfærdiggjøre deres handlinger ovenfor deres fiender. Dette med tanke på reisen gjennom Rhinland.

Men det å ha en rettfærdig sak å slåss for som var gudommelig var nok det som gjorde at moralen til korsfarerne var så høy som det var. Mange av de trodde at de var udødelige med gud på deres side, det var derfor viktig for de i ledelsen at saken de sloss for falt innenfor det religiøse. Dette kan være en annen grunn til at fyrstene var imot å sverge troskap til Keiseren av det bysantinske riket, de var allerede på en viktigere oppdrag og å sloss for en keiser som bodde langt unna der de kom fra og attpåtil tilhørte en annen kirkelig gren er en annen forklare på hvorfor Gesta Francorum beskriver hendelsen hvor de sverger troskap som en absolutt nødvendighet.

Men hendelsen i Antiokia ser ut som å ha hatt en spirituell gjenoppdagelse med tanke på de konstante religiøse seremonier for å holde hæren fri for synd før kamper, ut ifra frykt at tidligere tap var på grunn av de ikke følge guds vei og at deres handlinger var syndige. Så korstoget bærer videre en kraftig gudsfrykt videre i reisen til Jerusalem. Så nødvendigheten for å opprettholde en kristen moral gjennom hæren var et absolutt.

Deltakelse for å bli med var stor og det ser ut som om det var de som hadde for store forpliktelser som ikke kunne dra på korstoget, konger og viktige personer som samfunnet var avhengige av. Men det var ikke en fast regel som vi ser når vi leser det krønikerne kritiserer. Kvinner, lekfolk og munkere som forlater deres ansvar uten tillatelse fra deres lokalkirke

Litteraturliste:

Primærkilder

Bok:

---

⁷² Dass, Nirmal, ed. *The Deeds of the Franks and Other Jerusalem-Bound Pilgrims the Earliest Chronicle of the First Crusades*. Lanham, MD: Rowman & Littlefield Publishers, Inc., 2011. S. 31

⁷³ Ibid (2011) s. 48

Allen, S. J., and Emilie Amt. *The Crusades: a Reader*. Seconded. North York: University of Toronto Press, 2014.

Dass, Nirmal, ed. *The Deeds of the Franks and Other Jerusalem-Bound Pilgrims the Earliest Chronicle of the First Crusades*. Lanham, MD: Rowman & Littlefield Publishers, Inc., 2011.

Tyerman, Christopher. *Chronicles of the First Crusade, 1096-1099*. London: Penguin Books, 2012.

Sekundærkilder:

Bok:

Asbridge, Thomas S. *The First Crusade: a New History*. London: Simon & Schuster, 2005.

Bachrach, David Steward. "Military Religion among the Crusaders 1095-1215." In *Religion and the Conduct of War, c. 300-1215*, 108–50. Woodbridge: Boydell Press, 2003.

France, John. *The Crusades and the Expansion of Catholic Christendom, 1000-1714*. London: Routledge, 2005.

Riley-Smith, Jonathan Simon Christopher. *The Crusades: a History*. Thirded. London: Bloomsbury, 2014.

Riley-Smith, Jonathan Simon Christopher. *The First Crusade and the Idea of Crusading; with a New Introd.* Seconded. London: Continuum, 2009

Kostick, Conor. *The Social Structure of the First Crusade*. LEIDEN; BOSTON: Brill, 2008.

